

Spetspatienter – en ny resurs för hälsa

Sara Riggare

LIME, Karolinska Institutet

*Fler patienter som vet, kan och vill mer
och ett samhälle som kan möta deras behov*

PROJEKTET SPETSPATIENTER

Vad är en spetspatient?

- En spetspatient är en patient eller närstående som vet, kan och vill mer.
- Utifrån sin egen kapacitet och funktionsförmåga hanterar spetspatienter sina hälsoutmaningar på ett konstruktivt och kunskapsbaserat sätt.
- Spetspatienter är kunniga egenvårdare som tar ansvar för sin må-bra-tid. De använder öppet sina erfarenheter för att förbättra vården och/eller hälso- och sjukvårdssystemet, både för sig själva och för andra patienter.

Projektet Spetspatienter

- Arbetar för att etablera en samverkansplattform för patient- och närståendefrågor
- 2017-2019 ska behoven kartläggas och lösningar testas

Projektparter

Akademi

Karolinska
Institutet

Leading Health Care

LUNDS UNIVERSITET

Stockholm
University

Patienter/närstående

UNGA REUMATIKER

ParkinsonFörbundet

MOD
merorgandonation

Företag

Cambio⁺ Healthcare Systems
Safer and Smarter

abbvie

Care of Conning
communication

Offentliga organisationer och vårdgivare

REGION
NORRBOTTEN

REGIONALT
CANCERCENTRUM
STOCKHOLM GOTLAND

QRC||STHLM
KVALITETSREGISTERCENTRUM

Akademiskt specialistcentrum

Stockholms läns
landsting

KAROLINSKA
UNIVERSITETSSJUKHUSET

Start / Dokument & lagar / Patientlag (2014:821)

Patientlag (2014:821)

Svensk författningssamling 2014:821

t.o.m. SFS 2017:615

SFS nr: 2014:821

Departement/myndighet: Socialdepartementet

Utfärdad: 2014-06-19

Ändrad: t.o.m. SFS 2017:615

Ändringsregister: SFSR (Regeringskansliet)

Källa: Fulltext (Regeringskansliet)

Innehåll:

- 1 kap. Inledande bestämmelser
- 2 kap. Tillgänglighet
- 3 kap. Information
- 4 kap. Samtycke
- 5 kap. Delaktighet
- 6 kap. Fast vårdkontakt och individuell planering
- 7 kap. Val av behandlingsalternativ och hjälpmedel
- 8 kap. Ny medicinsk bedömning
- 9 kap. Val av utförare
- 10 kap. Personuppgifter och intyg
- 11 kap. Synpunkter, klagomål och patientsäkerhet

Gäller sedan 1 januari 2015

1 kap. Inledande bestämmelser

1 § Denna lag syftar till att inom hälso- och sjukvårdsverksamhet stärka och tydliggöra patientens ställning samt till att främja patientens integritet, självbestämmande och delaktighet.

Lagen innehåller bestämmelser om

- tillgänglighet (2 kap.),
- information (3 kap.),
- samtycke (4 kap.),
- delaktighet (5 kap.),
- fast vårdkontakt och individuell planering (6 kap.),
- val av behandlingsalternativ och hjälpmedel (7 kap.),
- ny medicinsk bedömning (8 kap.),
- val av utförare (9 kap.),
- personuppgifter och intyg (10 kap.),
- synpunkter, klagomål och patientsäkerhet (11 kap.).

För att hantera sin
Parkinsons sjukdom tillbringar
Sara Riggare varje år 1 timme
med sin neurolog och 8 765 timmar
med egenvård.

www.riggare.se

Sara Riggare, 2014

Patientlag (2014:821)

Svensk författningssamling 2014:821

t.o.m. SFS 2017:615

SFS nr: 2014:821

Departement/myndighet: Socialdepartementet

Utfärdad: 2014-06-19

Ändrad: t.o.m. SFS 2017:615

Ändringsregister: SFSR (Regeringskansliet)

Källa: Fulltext (Regeringskansliet)

Innehåll:

- 1 kap. Inledande bestämmelser
- 2 kap. Tillgänglighet
- 3 kap. Information
- 4 kap. Samtycke
- 5 kap. Delaktighet
- 6 kap. Fast vårdkontakt och individuell plan
- 7 kap. Val av behandlingsalternativ och hjälpmedel
- 8 kap. Ny medicinsk bedömning
- 9 kap. Val av utförare
- 10 kap. Personuppgifter och intyg
- 11 kap. Synpunkter, klagomål och patientsäkerhet

3 kap. Information

1 § Patienten ska få information om

1. sitt hälsotillstånd,
2. de metoder som finns för undersökning, vård och behandling,
3. de hjälpmedel som finns för personer med funktionsnedsättning,
4. vid vilken tidpunkt han eller hon kan förvänta sig att få vård,
5. det förväntade vård- och behandlingsförloppet,
6. väsentliga risker för komplikationer och biverkningar,
7. eftervård, och
8. metoder för att förebygga sjukdom eller skada.

2 § Patienten ska även få information om

1. möjligheten att välja behandlingsalternativ, fast läkarkontakt samt vårdgivare och utförare av offentligt finansierad hälso- och sjukvård,
2. möjligheten att få en ny medicinsk bedömning och en fast vårdkontakt,
3. vårdgarantin, och
4. möjligheten att hos Försäkringskassan få upplysningar om vård i ett annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) eller i Schweiz. Lag (2016:658).

7 § Den som ger informationen ska så långt som möjligt försäkra sig om att mottagaren har förstått innehållet i och betydelsen av den lämnade informationen.

Informationen ska lämnas skriftligen om det behövs med hänsyn till mottagarens individuella förutsättningar eller om han eller hon ber om det.

5 kap. Delaktighet

1 § Hälso- och sjukvården ska så långt som möjligt utformas och genomföras i samråd med patienten.

2 § En patients medverkan i hälso- och sjukvården genom att han eller hon själv utför vissa vård- eller behandlingsåtgärder ska utgå från patientens önskemål och individuella förutsättningar.

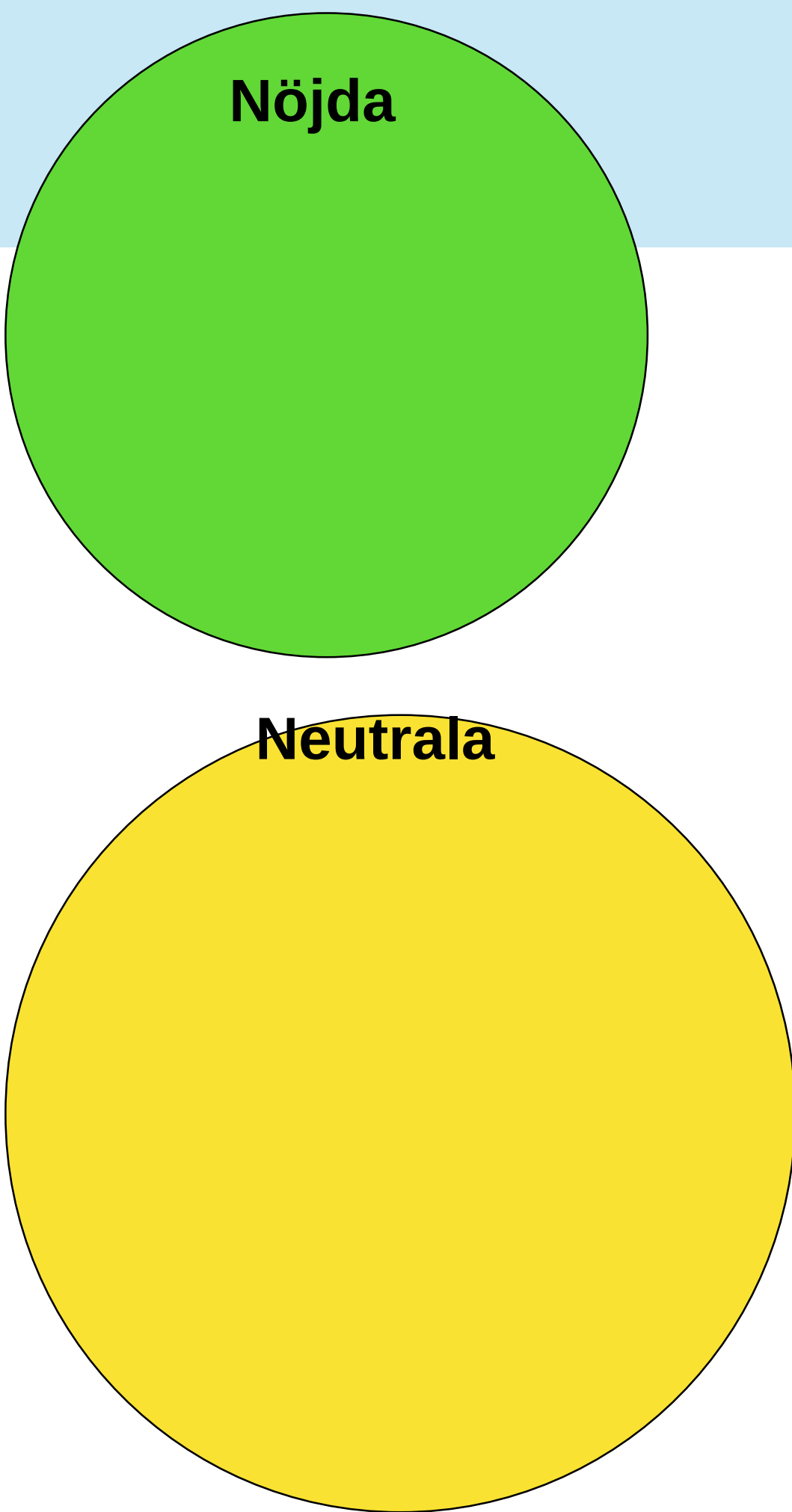
3 § Patientens närstående ska få möjlighet att medverka vid utformningen och genomförandet av vården, om det är lämpligt och om bestämmelser om sekretess eller tystnadsplikt inte hindrar detta.

Bemötande
Kunnig vårdpersonal
Stöd till egenvård
Kommunikation med vården
Tillgång till information

Delaktighet i beslut
Medskapande

Enkät svar (1322 st)

Patientlag (2014:821)

Svensk författningssamling 2014:821

t.o.m. SFS 2017:615

SFS nr: 2014:821

Departement/myndighet: Socialdepartementet

Utfärdad: 2014-06-19

Ändrad: t.o.m. SFS 2017:615

Ändringsregister: SFSR (Regeringskansliet)

Källa: Fulltext (Regeringskansliet)

Innehåll:

- 1 kap. Inledande bestämmelser
- 2 kap. Tillgänglighet
- 3 kap. Information
- 4 kap. Samtycke
- 5 kap. Delaktighet
- 6 kap. Fast vårdkontakt och individuell planering
- 7 kap. Val av behandlingsalternativ och hjälpmedel
- 8 kap. Ny medicinsk bedömning
- 9 kap. Val av utförare

11 kap. Synpunkter, klagomål och patientsäkerhet

1 § Patientnämnderna ska enligt lagen (2017:372) om stöd vid klagomål mot hälso- och sjukvården

1. hjälpa patienter och deras närstående att föra fram klagomål och att få svar av vårdgivaren i enlighet med 3 kap. 8 b § patientsäkerhetslagen (2010:659),

2. tillhandahålla eller hjälpa patienter att få den information patienterna behöver för att kunna ta till vara sina intressen i hälso- och sjukvården och hjälpa patienter att vända sig till rätt myndighet, och

3. främja kontakterna mellan patienter och vårdpersonal.

Lag (2017:379).

2 § En patient som har drabbats av en vårdskada ska snarast informeras om

1. att det har inträffat en händelse som medfört en vårdskada,

2. vilka åtgärder som vårdgivaren avser att vidta för att en liknande händelse inte ska inträffa igen,

3. vårdgivarens skyldighet att hantera klagomål och synpunkter,

4. patientnämndernas uppgift att hjälpa patienten att föra fram klagomål och att få svar av vårdgivaren,

5. möjligheten att anmäla klagomål till Inspektionen för vård och omsorg, och

6. möjligheten att begära ersättning enligt patientskadelagen (1996:799) eller

från

2 a

när

klag

Vår

4 § Patienten och dennes närstående ska få möjlighet att delta i vårdgivarens patientsäkerhetsarbete.

1. en förklaring till vad som har inträffat, och

2. i förekommande fall, en beskrivning av vilka åtgärder som vårdgivaren avser att vidta för att en liknande händelse inte ska inträffa igen. Lag (2017:379).

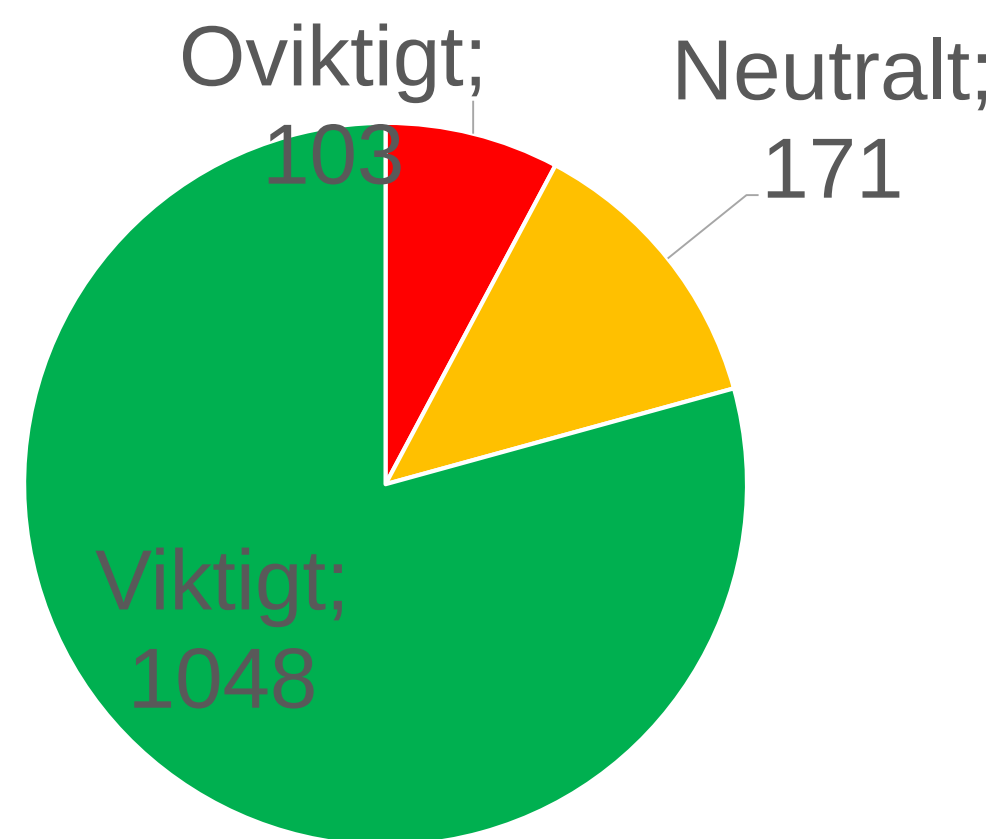
3 § Inspektionen för vård och omsorg ska enligt vad som anges i 7 kap. 10-18 §§ patientsäkerhetslagen (2010:659) efter anmälan pröva klagomål mot verksamheter som bedriver hälso- och sjukvård och mot hälso- och sjukvårdspersonal.

4 § Patienten och dennes närstående ska få möjlighet att delta i vårdgivarens patientsäkerhetsarbete.

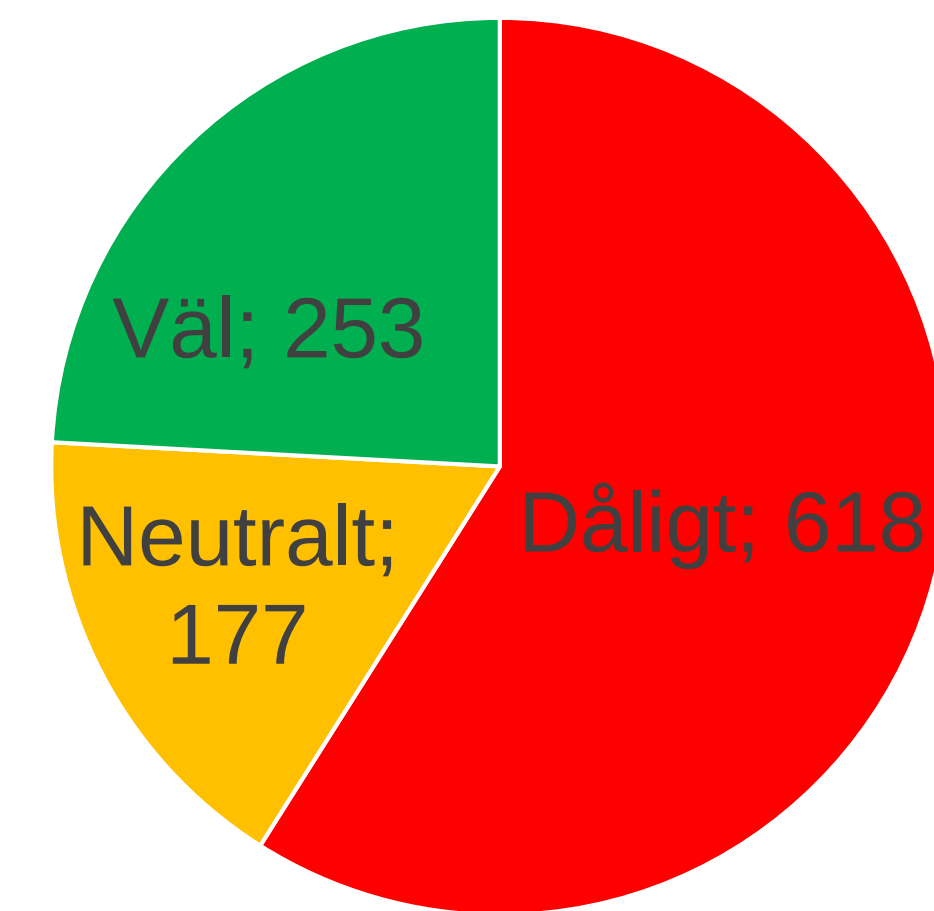
Patientdelaktighet
på systemnivå

Patientdelaktighet på systemnivå

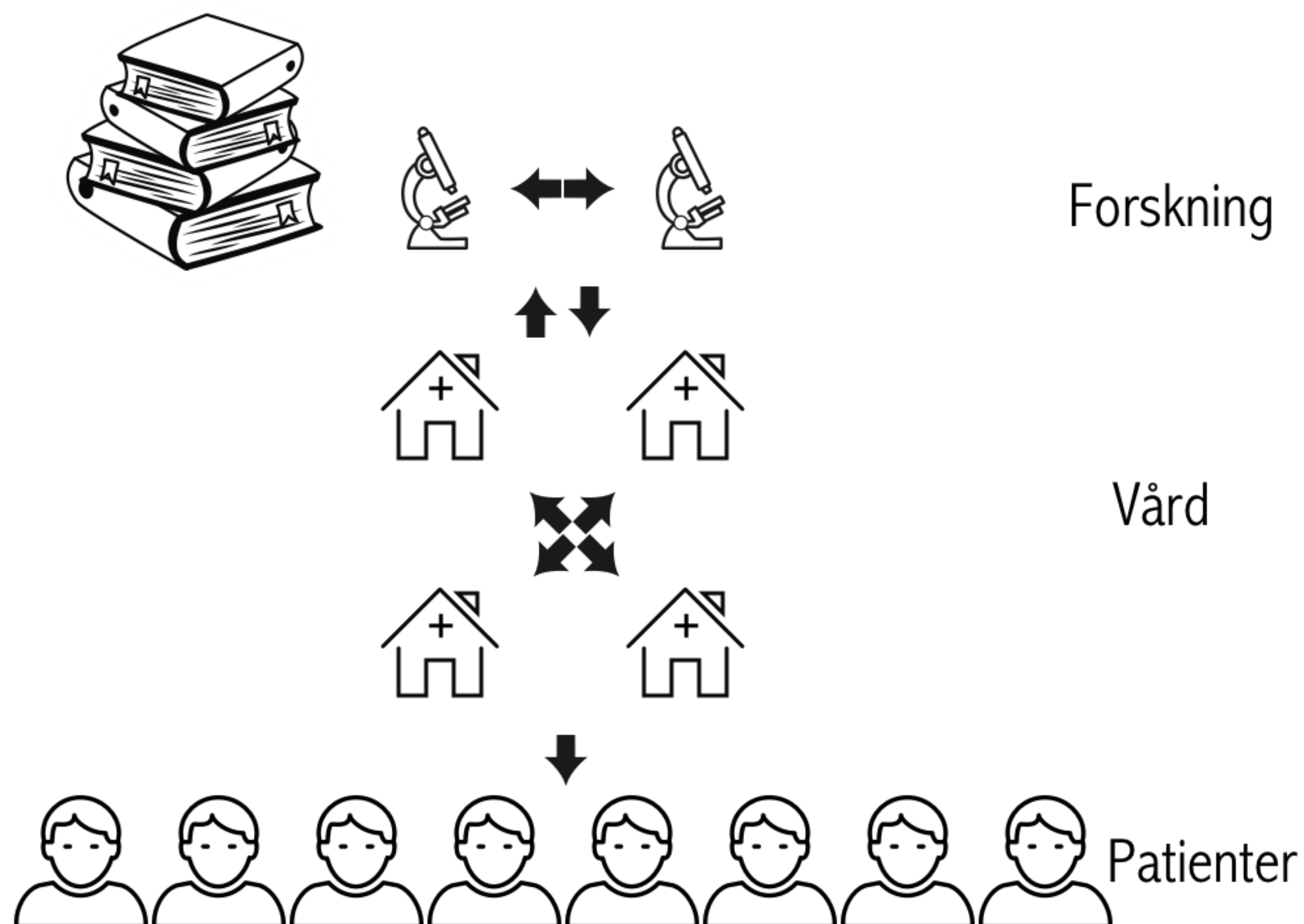
Hur viktigt är det för dig att få möjlighet att samskapa vården, dvs vara delaktig i hur vården utvecklas och organiseras utöver ditt eget vårdmöte, t ex via patient-/brukarråd?

Hur väl uppfyller vården detta för dig?
Endast svaren från dem som tycker att det är viktigt att få möjlighet att samskapa vården

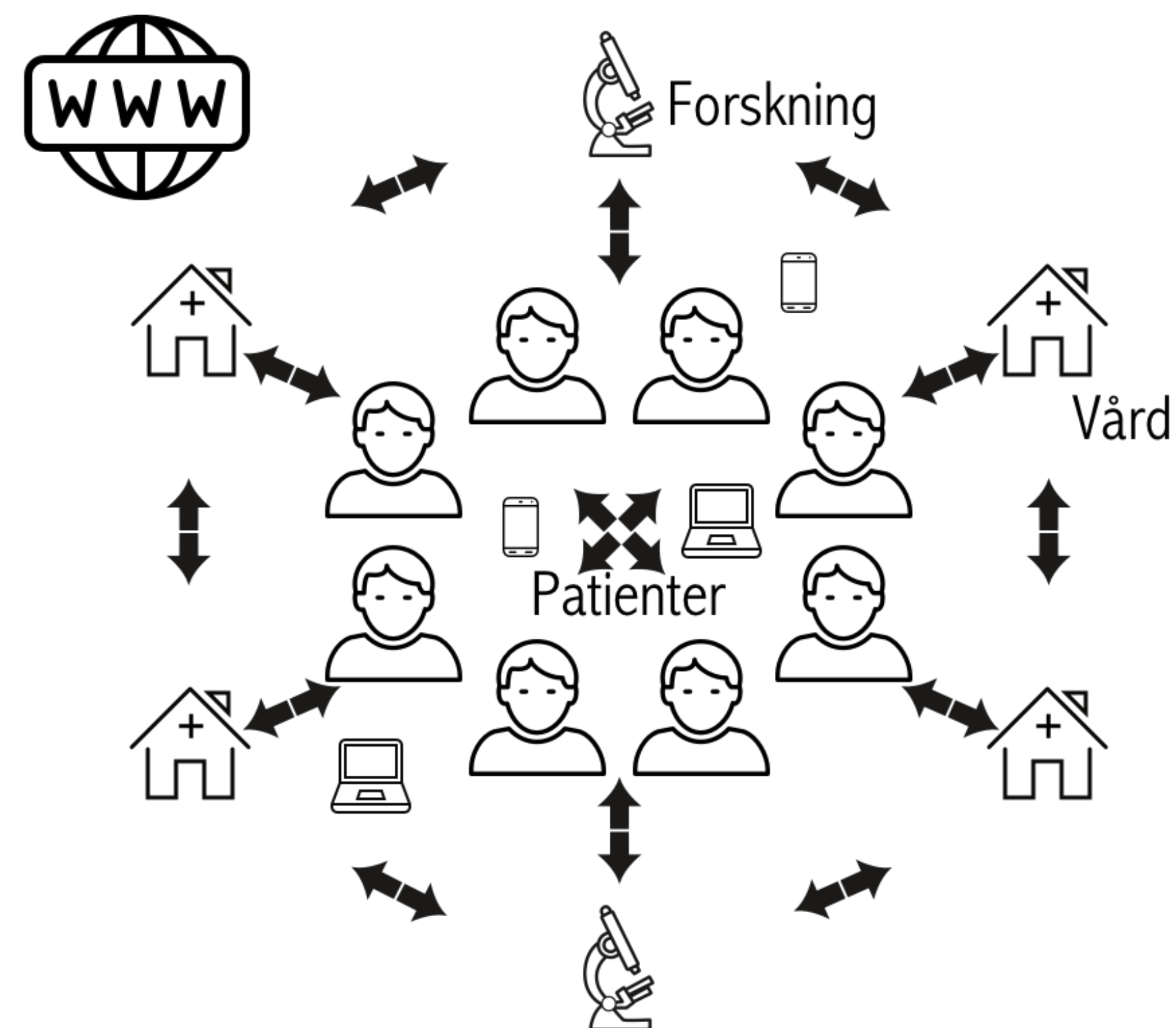

Kunskapsöverföring i traditionell vård

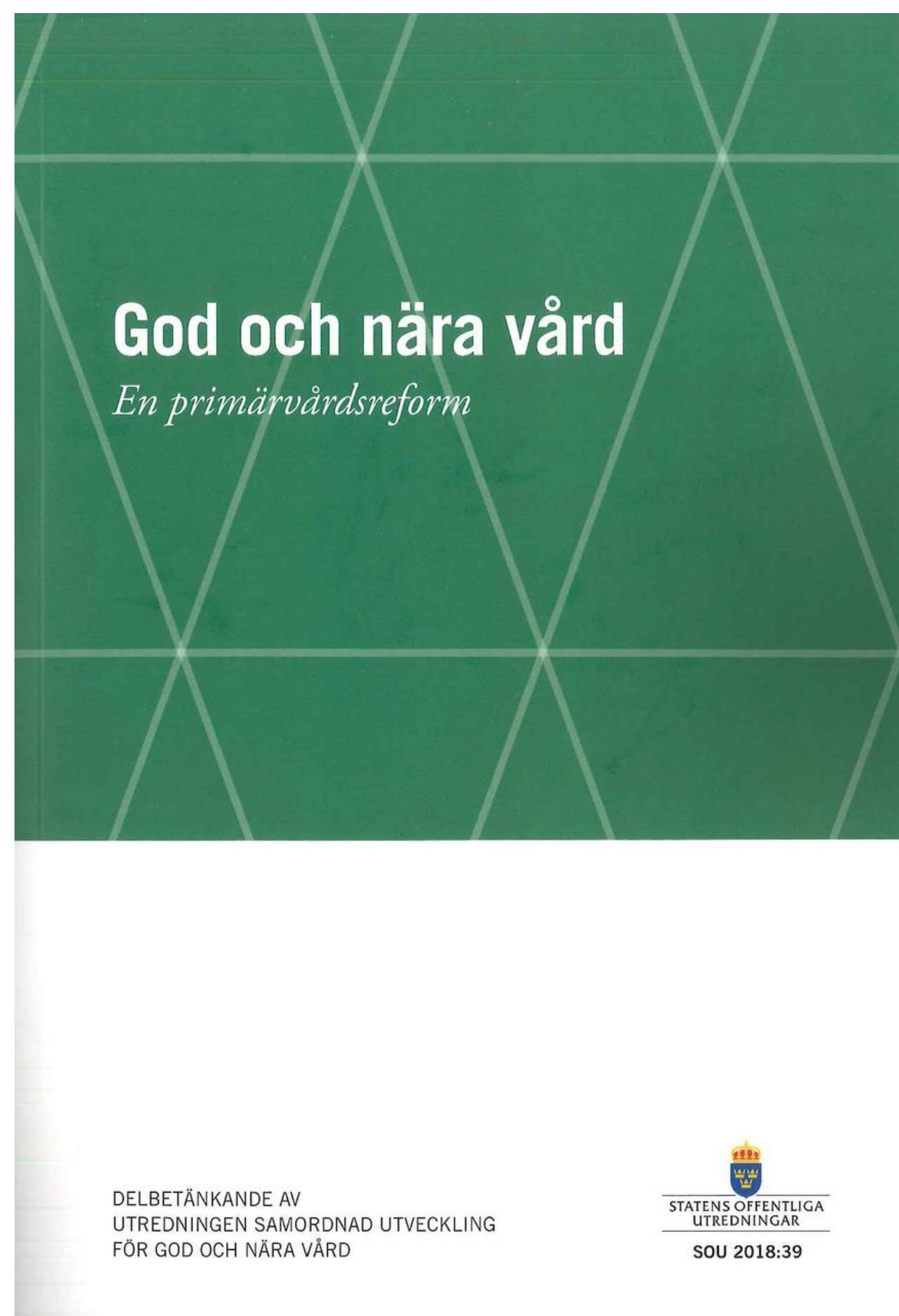

Sara Riggare, 2017

Kunskapsöverföring i digital hälsa

Sara Riggare, 2017

”De patienter som önskar ta ett **större eget ansvar för sin hälso- och sjukvård** ska beredas självklar möjlighet att göra det”
(SOU 2018:39)

Patientdelaktighet

Egenmakt (empowerment) är att stärka möjligheterna för en individ eller en grupp

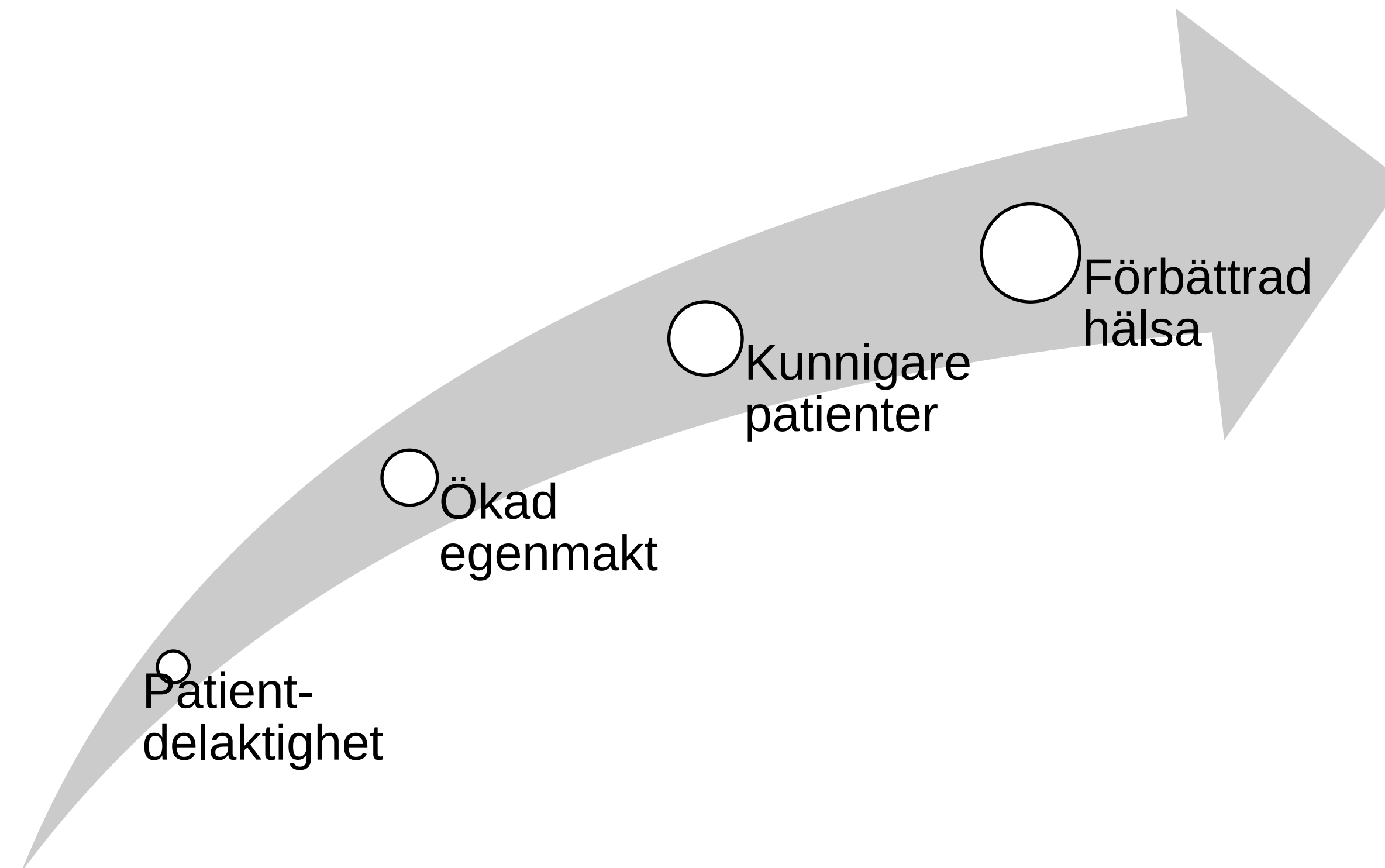
- Att göra aktiva val och
 - Att agera på de valen
- [Källa: Världsbanken]

Patientdelaktighet är ett verktyg för att stärka egenmakten

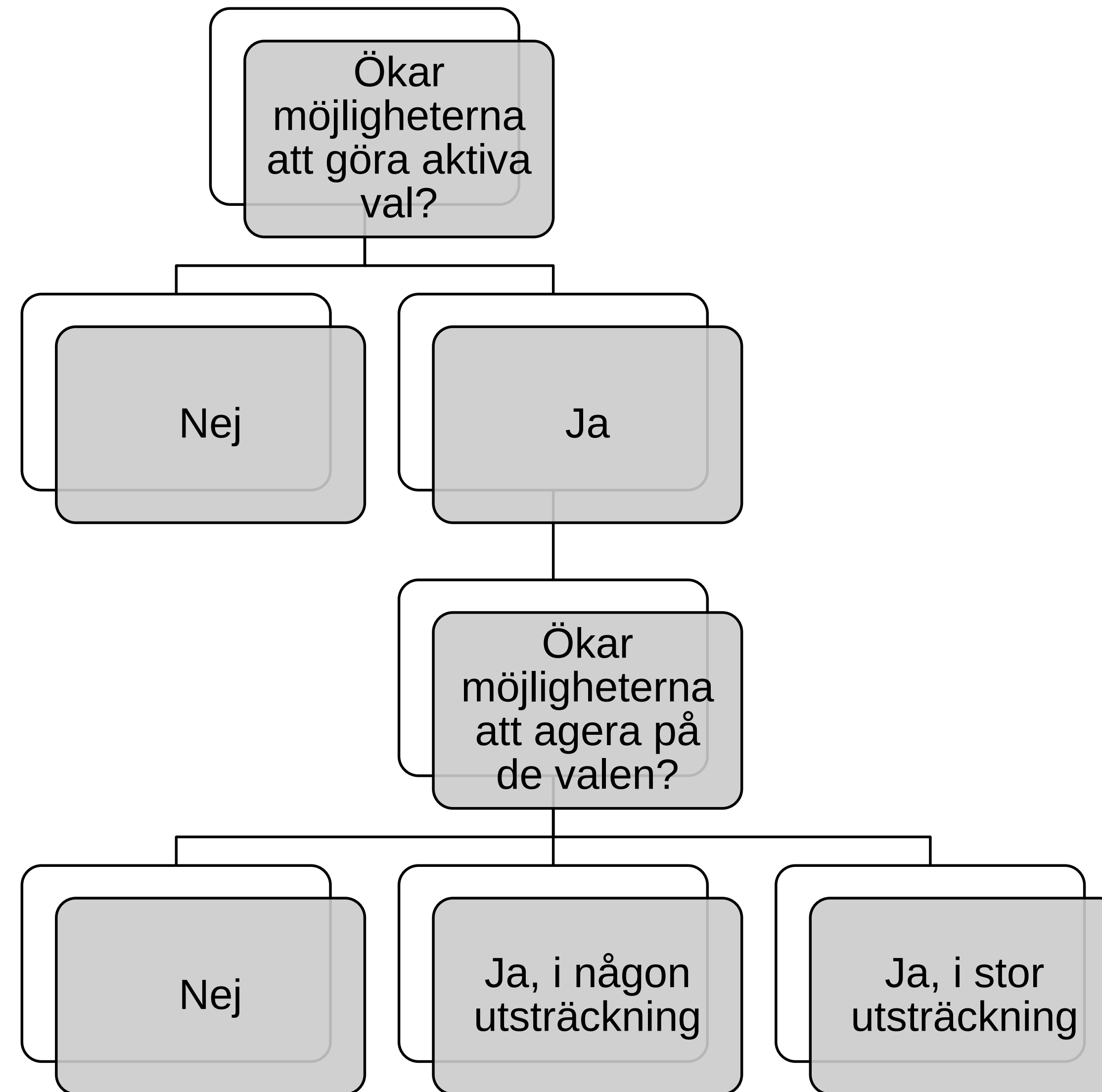
Patientdelaktighet i vården relaterar till:

- Personcentrerad vård
- Delat beslutsfattande
- Stöd till egenvård

[Källa: SBU rapport 260/2017]

Delaktighetsbarometern

Kontakta oss och läs mer på:

Mail: info@dagenspatient.se

Webb: www.dagenspatient.se

Twitter: @DagensPatient

Facebook: facebook.com/dagenspatient/

*SPETSPATIENTER GÅR FÖRE OCH PLOGAR VÄGEN
FÖR DE SOM INTE KAN ELLER ORKAR SJÄLVA*